

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

21 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie,

examinând în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Lepădatu Tatiana în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2022, în cauza penală în privința lui

Duca Roman XXXXX, născut la xxxxxxxx, originar și domiciliat în xxxxxx, anterior condamnat:

- prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din xxxxx, în baza art. 287 alin. (1) Cod penal – amendă în mărime de 400 u.c. (8 000 lei);

- prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din xxxxxx, în baza art. 152 alin. (1), 90 Cod penal, la 3 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 3 ani;

- prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din xxxxxx în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal – amendă în mărime de 350 u.c. (7 000 lei) cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani. În temeiul art. 85 alin. (1) Cod penal, prin cumul total al pedepselor, s-a stabilit pedeapsa definitivă: amendă în mărime de 350 u.c. (7 000 lei), cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani și închisoare pe un termen de 3 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 12.01.2021 – 26.04.2021.

Instanța de apel: 24.05.2021 – 09.06.2022.

Instanța de recurs: 07.11.2022 – 21.12.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 aprilie 2021, pronunțată în urma examinării cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală,

Duca Roman a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal și condamnat în baza acestei legi la o pedeapsă de 6 (șase) luni închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu calcularea acestui termen de la data devenirii definitive a prezentei sentințe, dar nu mai devreme de data privării efective de libertate a acestuia în temeiul sentinței.

De la pronunțarea sentinței, până la devenirea definitivă a acesteia, conform art. 176 alin. (4) Cod de procedură penală, s-a dispus instituirea în privința lui Duca Roman, obligația scrisă de a se prezenta în fața instanței ierarhic superioare.

De la momentul devenirii definitive a sentinței, s-a dispus a-l reține pe Duca Roman, în scopul conducerii acestuia la instituția penitenciară, în vederea executării pedepsei stabilite.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, prima instanță a constatat că, *Duca Roman, la 21.11.2020 aproximativ la ora 08:00, fiind privat, prin sentința din 22.12.2016, de dreptul de a conduce mijloace de transport, acționând intenționat în scopul conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate, încălcând prevederile pct. 14 lit. a) din Regulamentul circulației rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13.05.2009, fiind în stare de ebrietate cu grad avansat, a condus automobilul de marcă „XXXX” cu n/î XXX XXX, pe str. Teilor pînă la intersecția cu bd. Dacia, mun. Chișinău, unde a fost stopat de către echipajul INP al IGP. Ulterior, în legătură cu suspjecția de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică, Duca Roman a fost supus examinării cu alcooltestul „DRAGER”, (6810; nr. ARJB0001). În rezultatul s-a stabilit că în aerul expirat de Duca Roma la 21.11.20 ora 08:10 min, persista o concentrație a vaporilor de alcool de 0,43 mg/l, care corespunde unei stări de ebrietate alcoolică cu grad avansat.*

Prima instanță a stabilit că, prin acțiunile sale intenționate Duca Roman a comis infracțiunea prevăzută de **art. 264¹ alin. (4) Cod penal – conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, săvârșită de o persoană care nu deține permis de conducere.**

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Lepădatu Tatiana în numele inculpatului, prin care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Duca Roman să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

3.1 În conținutul cererii de apel depuse, apărătorul inculpatului a invocat că:

- decizia primei instanței în partea aplicării pedepsei este neîntemeiată și

pasibilă casării;

- analizând în ansamblu circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatului, luând în considerație că, Duca Roman și-a recunoscut integral vinovăția, s-a căit sincer, a depus o cerere în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, are la întreținere pe mama sa, este angajat în câmpul muncii, pentru corectarea și reeducarea inculpatului nu este absolut necesară privarea de libertate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2022 a fost respins ca nefondat apelul avocatului Lepădatu Tatiana în numele inculpatului și menținută sentința fără modificări.

4.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că prima instanță, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului Duca Roman încadrarea juridică corespunzătoare, și anume art. 264¹ alin. (4) Cod penal, după indicii calificativi: *conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, acțiune săvârșită de către o persoană care nu deține permis de conducere.*

Instanța de apel a statuat că prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor articolelor 6, 7, 61, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de lipsa circumstanțelor care atenuază ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța de apel a reținut că inculpatul Duca Roman, la data de 21.11.2020, avea antecedente penale nestinse determinate de condamnarea sa prin sentința din 22.12.2016 la 3 ani închisoare calculați de la 11.07.2017 din momentul reținerii acestuia.

Instanța de apel a constatat că, faptul săvârșirii de inculpatul Duca Roman, la data de 21.11.2020 a infracțiunii stabilite de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, demonstrează că acesta a admis conduita ilegală constatată prin prezenta sentință, în perioada în care antecedentele penale determinate de condamnarea sa prin sentințele din 23.06.2016 și din 22.12.2016, erau încă active. Aceeași circumstanță denotă că inculpatul a comis infracțiunea în stare de recidivă simplă conform art. 34 alin. (1) Cod penal. Instanța de apel a conchis că, în situația în care comiterea de către inculpat a infracțiunii stabilite de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, în prezența unor antecedente penale nestinse, a fost luată în considerare la reținerea stării de recidivă simplă conform art. 34 alin. (1) Cod penal, instanța de fond a considerat că ar fi greșit

să se considere că aceeași circumstanță faptică reprezintă și circumstanța agravantă stabilită de art. 77 alin. (1) lit. a) Cod penal.

Instanța de apel a constatat că inculpatul a perseverat în comiterea faptelor ilicite, la nici 4 luni de la eliberarea sa din închisoare (a fost reținut la 11.07.2017 și avea de executat pedeapsa privativă de libertate pe termen de 3 ani) și că inculpatul a comis infracțiunea stabilită în prezenta sentință, în condițiile în care prin sentința din 22.12.2016, pentru o faptă similară, i-a fost stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în cuantum de 350 u.c..

Instanța de apel a considerat relevant circumstanțelor cauzei, cazierului contravențional eliberat pe numele lui Duca Roman, potrivit căruia, în perioada 2011-2020, acesta a comis 37 contravenții din domeniul circulației rutiere (20 contravenții), contravenții ce atentează la ordinea și securitatea publică (12 contravenții), contravenții ce atentează la sănătatea populației, sănătatea persoanei, la starea sanitar-epidemiologică (2 contravenții), contravenții ce atentează la drepturile politice, de muncă și la alte drepturi constituționale ale persoanei fizice (2 contravenții), o contravenție ce atentează la drepturile reale și că de fiecare dată inculpatului i-a fost aplicată pedeapsa cu amendă (uneori inclusiv cu puncte de penalizare), iar în marea majoritate a cazurilor (57%), acesta nu a achitat-o.

Instanța de apel a atestat că anterior lui Duca Roman i s-a acordat șansa de a păși pe calea corectării pentru infracțiunile comise. Totuși, acesta careva concluzii pentru sine nu a făcut, dimpotrivă și-a continuat activitatea infracțională, iar pedepsele mai blânde decât închisoarea nu și-au atins scopul, din acest motiv instanța de fond întemeiat a stabilit inculpatului pedeapsa închisorii cu executare, pe un termen de 6 luni. În lumina celor expuse, instanța de apel a considerat că anume pedeapsa sub formă de închisoare cu executare reală este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă de către inculpat, pedeapsa stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptei comise de către acesta, cât și personalitatea inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel dinainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate.

În decizie s-a motivat că, la stabilirea limitei pedepsei prima instanță în mod întemeiat a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de personalitatea inculpatului și a determinat pedeapsa în limitele stabilite de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, limita minimă a pedepsei sub formă de închisoare 3 luni și maximă de 8 luni (1 an – 1/3 din 1 an).

Întrucât inculpatul nu a fost prezent la examinarea cauzei în instanța de apel, iar potrivit cazierului acesta a comis mai multe contravenții și infracțiuni, instanța de apel a statuat că nu există temei de a aplica inculpatului Duca Roman o pedeapsă mai blândă, decât cea sub formă de închisoare. S-a motivat că, o pedeapsă prea blândă va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție și că infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, are un pericol social ridicat, făcând parte din domeniul securității circulației și exploatarei mijloacelor de transport, ca parte componentă a securității și ordinii publice, condiționată de neadmiterea la circulația rutieră a persoanelor în stare de ebrietate alcoolică și fără permis de conducere.

Reieșind din faptul comiterii de către inculpat a infracțiunii respective în stare de recidivă, instanța de apel a constatat că prima instanță în mod justificat a apreciat că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului Duca Roman este imposibilă.

Instanța de apel a reținut că mijloacele de transport prezintă un grad sporit de pericol, iar conducerea acestora de către persoane care nu dețin un permis de conducere și se află în starea de ebrietate avansată, prezintă un pericol mult mai sporit pentru participanții la trafic și pentru societate în general, astfel, că scopul pedepsei poate fi atins doar prin aplicarea față de inculpat a pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) luni.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare declarate la 28 iulie 2022 și la 19 decembrie 2022 de către avocatul Lepădatu Tatiana în numele inculpatului, prin care neinvocând incidența dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penal, solicită admiterea recursului, casarea deciziei și a sentinței, emiterea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă neprivativă de libertate.

5.1 În motivarea recursului ordinar declarat la 28 iulie 2022, avocatul Lepădatu Tatiana invocă următoarele:

- hotărârile judecătorești în partea aplicării pedepsei sunt neîntemeiate și pasibile casării;

- Duca Roman și-a recunoscut integral vinovăția, s-a căit sincer, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află și nu s-a aflat, antecedentele penale sunt stinse, la locul de trai se caracterizează pozitiv, are la întreținere 3 copii minori, iar pentru corectarea și reeducarea inculpatului nu este absolut necesară privarea de libertate, fiind posibilă aplicarea pedepsei conform art. 90 Cod penal;

- prima instanță greșit a individualizat pedeapsa, iar instanța de apel nu a reparat eroarea admisă.

5.2 În susținerea recursului ordinar declarat la 19 decembrie 2022, avocatul Lepădatu Tatiana menționează următoarele:

- inculpatul la ședințele de judecată a lipsit motivat, a fost bolnav în perioada 07.06.2022 – 12.06.2022, fapt confirmat prin certificatul de concediu medical seria 01 nr. 4605059 din 07.06.2022 și nu a renunțat la dreptul la apărare, așa cum este indicat în decizie. Astfel, inculpatului Duca Roman i-a fost grav încălcat dreptul la un proces echitabil și dreptul la apărare prin examinarea cauzei în lipsa sa;

- inculpatul este oficial angajat în câmpul muncii (operat în cadrul SRL „Oiltech”), dă dovadă de exigențe în domeniul construcțiilor;

- posedă calități, precum: sinceritate, bună credință, animată de dorința de adevăr și sprijin justițiar bine conturat, are un spirit de observație foarte bine dezvoltat, inteligență, capacitate de sinteză, bună memorie, capacitate imaginativă bine dezvoltată, este echilibrat emoțional.

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea sunt inadmisibile, din următoarele considerente.

7.1 *Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Lepădatu Tatiana în numele inculpatului la 28 iulie 2022, Colegiul penal constată următoarele:*

Ab initio, recursul ordinar din 28.07.2022 a fost declarat în termenul prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală instanța de recurs judecă cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.

Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Instanța de recurs nu poate evalua alte temeiuri în drept al cazului de casare, decât cele invocate de recurent cu referire la textul de lege citat, cu excepția când prin soluție, nu se agravează situația părții împotriva căreia este declarat recursul.

Față de aspectele de drept relevate, se impune concluzia că în situația când din cererea de recurs se desprinde un temei indicat în art. 427 Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să analizeze temeinicia hotărârii atacate, referindu-se numai la temeiul motivat de recurent și numai în cazul când acesta se regăsește în textul de lege menționat.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.*

Din conținutul recursului ordinar rezultă, că recurentul nu invocă vreun temei de drept concret din cele 16 prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, însă reieșind din motivarea acestuia, avocatul Lepădatu Tatiana, care reprezintă interesele inculpatului Duca Roman, nu este de acord cu hotărârile judecătorești pronunțate la caz, în partea pedepsei, pledând pentru stabilirea unei pedepse neprivative de libertate, prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Deși nu a fost invocat expres, Colegiul penal constată că criticile recurentului se regăsesc în temeiul pentru recurs prevăzut la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, *s-a aplicat pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale.*

În același timp, Colegiul penal constată că recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, din care considerente, nu se va expune referitor la aceste aspecte.

Analizând argumentele expuse în recurs, în raport cu decizia contestată și conducându-se de prevederile legale în vigoare, Colegiul penal constată că instanța de apel a examinat prezenta cauză penală fără careva abateri de la normele de procedură, decizia adoptată fiind legală, întemeiată și argumentată și pedeapsa aplicată inculpatului Veliki Nicolai a fost individualizată în conformitate cu prevederile legale.

Pentru a statua astfel, Colegiul penal menționează următoarele:

Prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform prevederilor art. 61 Cod penal, *pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.*

Totodată, conform prevederilor art. 75 Cod penal, *persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.*

Instanța de recurs reamintește, că categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Din actele cauzei rezultă că, prin sentință, Duca Roman, fiind recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, în baza acestei legi i-a fost aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. Soluția dată a fost menținută de către instanța de apel.

Colegiul penal consideră că în prezenta speță nu și-au găsit confirmarea criticile recurentului vis-a-vis de pedeapsa individualizată inculpatului, deoarece instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor articolelor 6, 7, 61, 75-78 Cod penal.

Totodată, Colegiul penal consideră întemeiată motivarea instanței de apel, precum că, *Duca Roman a săvârșit o nouă infracțiune în prezența unor*

antecedente penale nestinse, motiv din care anume pedeapsa sub formă de închisoare cu executare reală este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă de către inculpat, pedeapsa stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptei comise de către acesta, cât și personalitatea inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel dinainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate.

Instanța de recurs însușește afirmația instanței de apel, potrivit căreia, la individualizarea pedepsei inculpatului Duca Roman s-a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de personalitatea inculpatului.

Colegiul penal consideră neîntemeiate argumentele recurentului, precum că, *pentru corectarea și reeducarea inculpatului nu este absolut necesară privarea de libertate, fiind posibilă aplicarea pedepsei conform art. 90 Cod penal, odată ce se atestă că în hotărârile judecătorești pronunțate la caz, instanțele de judecată corect au analizat comportamentul inculpatului înaintea săvârșirii infracțiunii, just constatând că anterior lui Duca Roman i s-a acordat șansa de a păși pe calea corectării pentru infracțiunile comise. ... Totuși, acesta careva concluzii pentru sine nu a făcut, dimpotrivă și-a continuat activitatea infracțională, iar pedepsele mai blânde decât închisoarea nu și-au atins scopul.*

În această ordine de idei, Colegiul penal remarcă că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal – suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia.

În contextul dat, instanța de recurs, totuși precizează, că prin îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege pentru aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu se creează un drept pentru condamnat, ci doar o vocație a acestuia la această măsură de individualizare judiciară a pedepsei.

Ținând cont însă, de prevederile legale, Colegiul penal consideră întemeiate considerentele instanței de apel că, în prezenta cauză, nu s-au constatat circumstanțe ce ar justifica suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare în privința inculpatului, în baza art. 90 Cod penal, deoarece personalitatea inculpatului nu prezintă garanțiile unei conduite, ce ar permite instanței de judecată de a da dovadă de clemență. Astfel, instanța de recurs nu poate neglija revendicarea anexată la materialele cauzei, potrivit căreia, se atestă faptul că anterior inculpatul a mai săvârșit infracțiuni, fiindu-i aplicate pedepse neprivative de libertate, iar aplicarea pedepsei neprivative de libertate, în baza art. 90 Cod penal, nu-și va produce efectul, pentru ca

inculpatul să-și facă concluziile necesare de a nu comite în continuare abateri de la prevederile legii penale.

Instanța de recurs, fără a reitera întreaga motivare a instanței de apel, pe care și-o însușește sub aspectul stării de fapt și de drept reținute, statuează că, temeiul constat în recurs, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, nu s-a confirmat în cauza dată, iar decizia atacată este legală și întemeiată, ceea ce impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat la 28 iulie 2022 de către avocatul Lepădatu Tatiana în numele inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7.2 Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Lepădatu Tatiana în numele inculpatului la 19 decembrie 2022, Colegiul penal constată următoarele:

Potrivit art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Conform art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Încorespondere cu articolele 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 45 de zile lucrătoare. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit materialelor dosarului, dispozitivul deciziei adoptate de către instanța de apel a fost pronunțat la 09 iunie 2022, în prezența procurorului și a avocatului inculpatului Lepădatu Tatiana, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel și dispozitivul deciziei adoptate (f.d. 156-159, Vol. I), din care rezultă că aceștea au fost prezenți și înștiințați despre data și ora pronunțării deciziei motivate stabilită pentru 20 iulie 2022, ora 14:00.

Din materialele dosarului se constată că, la ședința de judecată din 20 iulie 2022, ora 14:00, preconizată pentru pronunțarea deciziei motivate s-a prezentat avocatul Lepădatu Tatiana (f.d. 158, Vol. I).

În continuare, Colegiul menționează că avocatul Lepădatu Tatiana a declarat două recursuri ordinare în numele inculpatului: la 28 iulie 2022 și la 19 decembrie 2022, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei Curții Supreme de Justiție (f.d. 5, 8-12, Vol. II).

Așadar, Colegiul penal lărgit specifică că, în cauza deferită judecării, termenul de atac, prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, se calculează începând cu data de 21 iulie 2022, adică a doua zi după pronunțarea deciziei

motivate, ținând cont de dispozițiile art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală și expiră la sfârșitul zilei de 22 august 2022.

Prin urmare, recursul avocatului Lepădatu Tatiana declarat la 19 decembrie 2022 nu se încadrează în termenul limită prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

La acest capitol este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate.

Totodată, Colegiul penal lărgit menționează că art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut și are un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Mai mult, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

De asemenea, Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza *Bodiu vs. Republica Moldova* din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

Prin urmare, în conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Lepădatu Tatiana în numele inculpatului la 19 decembrie 2022, deoarece acesta este declarat peste termen.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 2) și 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat la 28 iulie 2022 de către avocatul Lepădatu Tatiana în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2022, în cauza penală în privința lui *Duca Roman XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat la 19 decembrie 2022 de către avocatul Lepădatu Tatiana în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2022, în cauza penală în privința lui *Duca Roman XXXXXX*, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată este pronunțată la **16 februarie 2023**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie